

Diney Costeloe

De verloren kinderen

De Fontein

Belcaster, 1948

Ruzie. Alweer. Rita hoorde ze door de vloer; de klagelijk jammerende stem van haar moeder en het woedende gebrul van die man. Even bleef ze stil in bed liggen luisteren. Ze kon ze niet verstaan, maar dat ze ruzie hadden was duidelijk.

Rosie, haar zusje, lag rustig te slapen aan de andere kant van het eenpersoonsbed dat ze deelden, met Felix de zwerfkat opgerold tegen haar aan. Hoe hard ze beneden ook tekeer gingen, ze werd nooit wakker. Rita liet zich uit bed glijden en liep op haar tenen de kamer door, de gang op. Vaalgroen licht van een straatlantaarn scheen door het kleine raam op de overloop en verlichtte de smalle trap. Dof, geel licht bescheen door de halfgeopende keukendeur het gescheurde bruine linoleum en zorgde voor schaduwen in de hal. De stemmen kwamen uit de keuken; nog steeds luid, nog steeds boos. Rita drukte haar gezicht tegen het hek om het trapgat. Hier kon ze af en toe een paar woorden verstaan.

‘...mijn kinderen niet van me af.’ De stem van haar moeder.

‘...addegebroed van een ander!’ Zijn stem.

Rita huiverde bij het geluid van die stem. Oom Jimmy, de nieuwe vriend van mama. Toen begon mama te huilen en haar gejammer echode door de hal.

‘Alle machtig!’ Zijn stem weer. ‘Schei uit met dat gejangk, mens... anders ben ik meteen weg.’

Er viel een stoel om en de lichtstraal verbreedde zich omdat de deur verder openging. Rita schoot de slaapkamer weer in, waarbij de deur onheilspellend kraakte. Ze sprong in bed, schopte de protesterende

Felix weg en trok het laken over haar hoofd. Ze probeerde haar ademhaling te kalmeren en aan te passen aan die van Rosie, de rustige ademhaling van iemand die sliep, maar haar bloed raasde in haar oren toen ze de zware voetstappen op de trap hoorde. *Hij* kwam naar boven.

‘Rita! Was jij je bed uit?’ Zijn stem klonk streng. Hij had het licht op de gang niet aangedaan en toen hij boven aan de trap was gekomen, struikelde hij bijna over Felix.

‘Rotkat!’ grauwde de man en hij probeerde hem te schoppen, maar Felix was al naar beneden gerend.

Jimmy Randall bleef op de overloop staan luisteren. In de kamer van de meisjes was het stil. Zachtjes stapte hij naar de halfopen deur en keek naar binnen, maar het was te donker om iets te kunnen onderscheiden en het enige wat hij hoorde was de ademhaling van twee slapende meisjes.

Het zal die rotkat wel geweest zijn, dacht hij. *Ik weet niet waarom Mavis die zwerver binnenlaat. Als het mijn huis was...*

Maar dat was het niet. Nog niet. Dat zou het echter wel worden, daar had Jimmy zijn zinnen op gezet. Zo’n keurig huisje in Ship Street, één in een hele rij keurige huisjes. Nou ja, niet allemaal even keurig door bombardementen, slecht schilderwerk, gebroken ruiten en rommel in de kleine tuintjes, maar in wezen niets op aan te merken. Jimmy zou de schade voor een deel zelf herstellen, mits het huis uiteindelijk van hem werd. Van hem en Mavis, maar zonder die zeurende blagen. Hij hoefde alleen maar zijn naam op het huurcontract te zetten en dan was hij spekkoper.

Rita hoorde dat hij de deur sloot, maar ze bewoog zich niet voor het geval dat het een truc van hem was en hij stil in de kamer was blijven staan om haar te betrappen. Ze wachtte zeker twee minuten en opende toen in de duisternis van de kamer haar ogen. Ze zag niets. Ze spitste haar oren en hoorde opnieuw zijn stem. Niet meer zo hard en in ieder geval beneden.

Ze bleef in het donker een poosje aan oom Jimmy liggen denken. Twee maanden geleden was hij in hun leven gekomen, eerst kwam hij alleen op visite. Hij glimlachte veel en nam een keer chocolaatjes mee. Die waren eigenlijk voor mama, maar Rosie en zij mochten er elke dag eentje tot ze op waren. Evengoed was Rita bang voor hem. Hij had een harde stem en werd snel boos.

Rita was niet gewend aan een man in haar leven. Ze kon zich haar vader nauwelijks herinneren. Mama zei dat hij naar de oorlog was gegaan en niet was teruggekomen. Hij was al voor de geboorte van Rosie weg om tegen de Duitsers te vechten. Rita wist dat hij bij de luchtmacht had gezeten en in een vliegtuig hoog boven Duitsland had gevlogen, maar op een nacht was zijn vliegtuig niet teruggekeerd. Er stond een foto van papa in een zilveren lijstje op de keukenplank. Hij droeg een uniform en lachte. Waar je ook ging in de keuken, hij bleef je aankijken, zodat Rita wist dat hij altijd naar haar lachte. Ze hield van zijn gezicht; door die lach kreeg hij kleine rimpeltjes om zijn ogen en zijn blonde krullen werden maar half bedekt door zijn baret. Rosie had hetzelfde haar, dik en blond, dat om haar gezichtje krulde. Rita's haar leek op dat van mama: dun en steil. Ze had altijd net zulk haar gewild als Rosie... en als papa.

Een poosje geleden was de foto verdwenen.

‘Waar is papa?’ had Rita gevraagd toen ze was gaan zitten en zag dat de foto ontbrak. ‘Waar is papa gebleven?’

Zonder op te kijken, zei mama: ‘O, die heb ik weggehaald. Ik moet de lijst schoonmaken.’

Papa was niet teruggekomen op het plankje en Rita miste hem. ‘Zal ik het lijstje schoonmaken?’ bood ze aan. ‘Dat kan ik heel goed.’

‘Het moest worden gerepareerd,’ verklaarde haar moeder. ‘Toen ik het wilde schoonmaken, zag ik dat het stuk was, dus heb ik het weggebracht om het te laten maken.’

Rita vroeg er niet meer naar, maar ze wist dat de foto niet zou terugkomen en dat dat iets te maken had met de komst van Jimmy Randall.

Door Jimmy Randall was alles veranderd. Vaak was hij er al wanneer Rita en Rosie thuiskwamen uit school. Mama stond hen vroeger altijd

bij het hek op te wachten, maar sinds ‘oom Jimmy’, zoals ze hem moesten noemen, in hun leven was gekomen, had mama het te druk en moest Rita ervoor zorgen dat Rosie veilig thuiskwam.

‘Je moet de hele weg haar hand vasthouden,’ had mama gezegd, ‘en rechtstreeks naar huis komen.’

Elke dag, behalve donderdag, nam Rita Rosie dus bij de hand, stak heel voorzichtig de straat over naar huis, en bijna elke dag zat oom Jimmy bij mama in de keuken.

Op donderdagen stond oma hen bij school op te wachten en dan aten ze bij haar. Soms mochten ze onderweg in het park spelen.

‘Ik vind oom Jimmy niet aardig,’ vertrouwde Rita haar oma op een donderdag tijdens het eten toe. ‘Hij schreeuwt. Gisteren liet ik een kopje vallen en toen moest ik zonder eten naar mijn kamer. Het was niet eens kapot, oma. Het is niet eerlijk.’

Oma drukte haar tegen zich aan. ‘Het geeft niet, liefje,’ zei ze. ‘Misschien blijft hij niet lang.’ Maar oma Lily mocht hem ook niet.

Lily Sharples was Mavis’ moeder. Ze was ook weduwe en woonde nog steeds in het huisje aan Hampton Road waar ze haar hele huwelijk gewoond had. Het was door de Luftwaffe gespaard terwijl de hele buurt met grond gelijk werd gemaakt, en ondanks voortdurende lucht-aanvallen had Lily koppig geweigerd te verhuizen.

‘Ik woon hier bijna dertig jaar,’ had ze tegen Mavis gezegd, ‘en als ik hier wegga, is dat tussen zes plankjes.’

Lily maakte zich zorgen over Mavis en haar gezin. Mavis was bijna vijf jaar alleen geweest en het verbaasde Lily niet dat ze een andere man had gevonden; dat was heel natuurlijk en, trouwens, de meisjes hadden een vader nodig. Ze wenste alleen dat die man niet Jimmy Randall was. Ze snapte heel goed waarom Rita bang voor hem was. Hij was geen kinderen gewend en kon zich slecht beheersen. Lily had een keer gezien dat hij Rita een klap in haar gezicht gaf. Het kind was naar haar toe gekomen en had haar gloeiende wang tegen haar oma aan gedrukt. Die hield haar stevig vast en wendde zich tot Jimmy: ‘Dat was niet nodig!’

Jimmy had haar woedend aangekeken en gesnauwd: ‘Ze hebben een harde hand nodig. Ze moeten weten wat hun plek is.’

‘Dit is hun plek,’ had Lily gesnauwd, ‘en niet die van jou!’ Maar Lily vreesde dat dat snel zou veranderen.

Ze besloot er Mavis op aan te spreken. ‘Je weet toch dat de meisjes doodsbenauwd zijn voor die Jimmy, of niet?’ vroeg ze. ‘Het kan toch niet goed zijn dat ze bang moeten zijn in hun eigen huis?’

‘En ik dan?’ vroeg Mavis. ‘Ik heb iemand nodig. Moet ik soms de rest van mijn leven alleen blijven omdat Don weg is?’

‘Nee, natuurlijk niet,’ zei haar moeder, ‘maar je moet ook aan je kinderen denken. Als zij zo bang voor hem zijn, is Jimmy dan wel de geschikte man voor je?’

‘Het komt alleen maar omdat hij wil dat ze gehoorzaam zijn,’ zei Mavis defensief. ‘Ze zijn gewoon niet meer aan een vader gewend. Dat komt nog wel. Hij is een beetje kortaangebonden, meer niet.’

‘Hij houdt niet van ze,’ zei Lily rustig.

‘Natuurlijk niet,’ zei Mavis. ‘Het zijn zijn kinderen niet. Maar hij zal voor ze zorgen, net zoals hij voor mij zorgt.’

‘Ben je van plan met hem te trouwen?’

Mavis haalde haar schouders op. ‘Ik weet het niet. Misschien.’

Lily keek haar dochter indringend aan en zei toen: ‘Hij woont al hier, of niet? Hij slaapt hier terwijl de meisjes thuis zijn. Dat hoort niet, Mavis. Dat zou je vader nooit goedgevonden hebben.’

‘Alles is veranderd, mama,’ antwoordde Mavis. ‘Door de oorlog is alles anders geworden. Er zijn te veel mannen niet meer thuisgekomen. Jimmy wel, en ik ben niet van plan hem te laten gaan.’

‘Hij heeft niet eens een baan,’ zei Lily. ‘Hoe moet hij voor je zorgen?’

‘Hij vindt wel werk,’ antwoordde Mavis. ‘Hij is nu op zoek naar een baan. Zijn vriend Charlie kan hem aan werk helpen. Wacht maar af.’

De dag nadat Rita de ruzie beneden had gehoord, gingen zij en Rosie zoals gewoonlijk naar school. Oom Jimmy was niet aan het ontbijt verschenen, maar die arme mama had een blauwe plek op haar gezicht.

‘Ik ben zo dom geweest,’ zei mama toen Rosie de blauwe plek had aangeraakt. ‘Ik draaide me te snel om en liep pardoes tegen de deur aan. Domme mama!’

‘Domme mama,’ echode Rosie en ze keek haar stralend aan. ‘Dómme mama.’

De hele dag klonken de ruziestemmen na in Rita’s hoofd. Het geschreeuw van oom Jimmy, de stoel die omviel. Ze kon nergens anders aan denken en kreeg een standje omdat ze zat te dagdromen. Toen de school uitging, wist ze wat ze moest doen. Ze zou naar oma gaan. Die woonde niet ver weg en ze hoefde nergens over te steken; ze zou de hele weg de hand van Rosie vasthouden.

Toen de bel was gegaan, zocht ze Rosie op op het schoolplein, leidde haar door het schoolhek en ging niet richting huis maar de andere kant op. Rosie stapte vrolijk naast haar.

‘Waar gaan we heen?’ vroeg ze.

‘Naar oma,’ zei Rita en ze hield het handje van haar zusje stevig vast.

‘Wat leuk,’ zei Rosie. ‘Denk je dat we mogen blijven eten?’

‘Ik denk het wel,’ zei Rita en even later klopten ze op oma’s deur.

Oma was verbaasd toen ze hen zag staan. Het was geen donderdag. ‘Hallo,’ zei ze, ‘wat doen jullie hier?’

‘We willen niet naar huis,’ begon Rita.

‘We willen hier eten,’ riep Rosie en ze pakte oma’s hand. ‘Mogen we hier eten, oma?’

Lily pakte een koektrommel en gaf hun allebei een biscuitje. Toen wendde ze zich tot Rita. ‘Wat is dat voor nonsens, dat je niet naar huis wilt? Natuurlijk moet je naar huis. Mama vraagt zich vast af waar jullie zijn.’

‘Ik wil niet naar huis,’ herhaalde Rita. ‘Straks is oom Jimmy er weer.’

‘En wat dan nog?’ vroeg Lily. ‘Hij is mama’s vriend.’

‘Ze hadden ruzie,’ zei Rita. ‘Oom Jimmy schreeuwde en mama moest huilen. Ik vond het akelig.’

Lily sloeg haar arm om het meisje heen. ‘Ja, natuurlijk is dat akelig, schat. Maar je moet evengoed naar huis, dat weet je, anders wordt mama heel ongerust. Wacht even, dan pak ik mijn jas en loop met jullie mee.’

Ze liepen terug naar Ship Street. Rosie huppelend aan Lily’s ene kant en Rita stilletjes aan de andere kant. Lily wist dat Rita zich door haar in de steek gelaten voelde. Ze was op zoek geweest naar een veilige plaats en nu werd ze toch naar huis gebracht. Maar wat kon ze anders? Mavis zou zich geen raad weten als de meisjes niet thuiskwamen. Ze moest ze zo snel mogelijk thuisbrengen.

Toen ze bij het huis aankwamen en de deur opendeden, zagen ze Mavis in de keuken zitten met een pot thee voor zich. Ze keek op en haar ogen werden groot van verbazing toen ze haar moeder zag.

‘Hallo, mam,’ zei ze, ‘wat doe jij hier?’

‘Ik heb de meisjes thuisgebracht,’ antwoordde haar moeder.

‘O,’ zei Mavis en ze keek verdoemd naar de keukenklok. ‘Kwam je ze op straat tegen?’

‘Ze waren naar mij toe gekomen,’ zei Lily voorzichtig. ‘Hoor eens, Mavis, we moeten praten. Waarom geef je de meisjes niet hun eten en dan kunnen wij praten.’

Mavis haalde haar schouders op. ‘Het eten is nog niet klaar. Gaan jullie maar buiten spelen. Ik roep wel als etenstijd is.’

Rita pakte Rosie bij de hand. ‘Kom maar, Rosie. Maggie is ook buiten.’

Toen de meisjes weg waren, pakte Lily een stoel en ging zitten. ‘Wat is er met je gezicht gebeurd?’ vroeg ze toen ze de blauwe plek zag.

Mavis werd rood. ‘Tegen de deur aan gelopen.’

Lily keek haar doordringend aan, maar besloot er niet op door te gaan. ‘Riet kwam uit school naar mij toe. Ze wilde niet naar huis. Ze zei dat jij en Jimmy ruzie hadden.’

‘Helemaal geen ruzie!’ snauwde Mavis. ‘Gisteravond hadden we een klein meningsverschilletje. Meer niet.’

‘Rita heeft jullie gehoord,’ zei Lily. ‘Ze was overstuur.’

‘Ze hoeft niet overstuur te raken van een meningsverschilletje.’

‘Zoals je met de deur had?’

‘Hoor eens, mam!’ Mavis ontplofte. ‘Je hebt het recht niet hier te komen en mij de les te lezen. Wat ik doe, is mijn zaak. Ik bepaal zelf met wie ik omga en hoe ik mijn kinderen opvoed.’

‘Mavis, ze zijn bang voor Jimmy,’ zei Lily weer.

‘Nou, ze wennen maar aan hem,’ snauwde Mavis. ‘Hij blijft en ze moeten het ermee doen.’ Ze keek haar moeder aan en ineens stortte ze in. ‘Ik ben vandaag bij de dokter geweest, mam. Nee, niet voor die blauwe plek, daar heeft Jimmy zijn excuses al voor aangeboden. Het zal niet weer gebeuren, zo is hij eigenlijk niet. Nee, ik moest erheen omdat ik, nou ja, omdat ik zwanger ben.’ Ze drukte haar handen tegen haar buik. ‘Ongeveer vier maanden.’

‘En het is van Jimmy?’

‘Natuurlijk is het van Jimmy. Wat denk je wel?’

‘Is hij er blij mee?’ vroeg Lily, die zich afvroeg of dat de reden was voor de ruzie van de vorige avond.

‘Hij weet het nog niet,’ bekende Mavis. ‘Ik ben vandaag pas bij de dokter geweest... al wist ik het natuurlijk al. Ik ben vijf maanden niet ongesteld geweest en je begint het al een beetje te zien.’

‘Wanneer ga je het hem vertellen?’

‘Ik weet het niet. Misschien vanavond. Ik moet het juiste moment afwachten.’

‘En de meisjes? Die zal je het ook moeten vertellen.’

‘Die hoeven het niet te weten,’ mompelde Mavis, ‘nog lang niet... en jij gaat het ze ook niet vertellen, mam. Begrepen? Nu moet ik aan de gang met hun eten, dan zijn ze klaar voor Jimmy thuiskomt.’ Mavis sneed twee boterhammen af en besmeerde die met margarine. ‘Wil jij ze even roepen?’

Lily ging naar de voordeur en keek naar buiten. Ze zag dat de meisjes een eindje verderop aan het hinkelen waren. Ze bleef even staan kijken en glimlachte toen ze zag dat Rita haar armen wijd uitspreidde om op één been haar evenwicht te bewaren terwijl ze haar steen probeerde te pakken. Haar gezicht betrok toen ze dacht aan wat Mavis haar zojuist had verteld. Het leven van haar twee kleindochters zou

veranderen, maar hoe ingrijpend kon Lily zich in haar wildste fantasieën niet voorstellen.

Die avond kwam Jimmy pas terug naar Ship Street toen de meisjes allang in bed lagen, al had Mavis zijn eten klaargezet omdat ze dacht dat hij zoals gewoonlijk om zes uur thuis zou zijn. Eigenlijk woonde Jimmy bij zijn vader, die weduwnaar was, maar hij kwam meestal bij haar eten en verwachtte dat het op tafel stond zodra hij binnenkwam. Vandaag was hij echter wezen drinken met zijn vriend Charlie om te vieren dat hij een baan had gekregen op de bouwplaats. Het was geen werk dat Jimmy zelf zou hebben uitgekozen, maar hij verdiende er contant geld mee en hij had grote behoefte aan contant geld. In de bouw was werk genoeg, met alle gebombardeerde percelen die opgeruimd moesten worden en alle nieuwbouw. Ook kon je nog weleens iets meepikken als je goed uitkeek en de voorman je niet zag. Bij het opruimen van platgebombardeerde huizen wist je nooit wat je tegen kon komen, zei Charlie. Op percelen die helemaal overwoekerd waren, kon je vaak kostbaarheden vinden, dingen die je kon doorverkopen in de pub. Dat moest gevierd worden, dus Jimmy en Charlie vierden het.

Het was al laat toen hij eindelijk het keukentje van Mavis binnen kwam wankelen. Mavis zat aan tafel met haar verstelwerk, maar ze legde het vest waaraan ze werkte niet neer; ze keek alleen op en lachte naar hem.

Plotseling werd Jimmy razend. Ze had moeten opspringen om hem te verwelkomen en zijn eten op tafel te zetten, zeker nu hij een baan had, zeker nu hij over geld kon beschikken, zeker nu dit achterlijke wijf zou verwachten dat hij zou meebetalen aan het eten. Er zou hier het nodige gaan veranderen, dat was zeker.

Hij liet zich op een stoel vallen. 'Waar is mijn eten?' grauwde hij.

'In de oven,' zei Mavis en ze legde haastig haar verstelwerk aan de kant en stond op. 'Ik zal het voor je pakken. Het is misschien een beetje droog geworden... ik had je eerder verwacht.' Ze pakte een bord met een worstje en aardappelpuree uit de oven. De jus met uien was aan de rand van het bord veranderd in een bruine klont.

Jimmy bekeek het eten dat ze voor hem neerzette en keek haar toen woedend aan. ‘Wat moet dat voorstellen?’ vroeg hij op hoge toon. ‘Lijkt wel een bord stront!’ Hij veegde het bord aan de kant en het viel in stukken op de grond. Mavis deinsde achteruit toen Jimmy wankele opstond en haar over de tafel razend aankeek. ‘Ruim die rommel op!’ schreeuwde hij, ‘en zorg dat ik iets fatsoenlijks te eten krijg.’

Ze knielde om het gebroken bord en het eten op te rapen en voelde hem boven zich uittorenen. Intuïtief kromp ze ineen en kermde: ‘Niet slaan, Jimmy! Ik ben zwanger. Ik draag jouw kind.’

Daar had hij even niet van terug en hij moest zich aan de tafel vastgrijpen om zijn evenwicht te bewaren. ‘Kolere! Dat heb ik weer,’ zei hij en hij liet zich in de stoel vallen. Daarna legde hij zijn hoofd op tafel en viel in slaap.

Het was Mavis op de een of andere manier gelukt hem boven te krijgen en in bed te werken. Ze trok zijn schoenen uit, gooide een deken over hem heen en liet hem zijn roes uitslapen. Ze sloop de kamer uit en keek even in de slaapkamer waar de meisjes lagen te slapen. Tenminste, ze dacht dat ze sliepen. Aan niets was te merken dat een van hen wakker was, maar met Riet wist je het nooit. Dat was een achterbaks kind; ze had hen gisteravond zeker afgeluisterd en was naar oma gerend om te klikken, zodat die zich ermee kon bemoeien. Ze bleef lang bij de deur staan luisteren, maar er bewoog niets.

Mavis ging naar beneden, ruimde de rommel op van de vloer, zette een pot thee voor zichzelf en ging uitgeput zitten. Zou Jimmy het zich morgenochtend nog herinneren, vroeg ze zich af. Ze had hem niet op deze manier over de baby willen vertellen, het er niet zomaar uit willen gooien, maar de woorden waren haar ontsnapt. Zou hij het zich herinneren? Zou hij beter reageren als hij erover had nagedacht of zou hij haar in de steek laten zodat ze drie kinderen alleen moest opvoeden?

Hij zou het toch leuk vinden om vader te worden, of niet? Zeker als het een jongen was. Hij zou toch wel een zoon willen? Alle mannen wilden een zoon, of niet?

Even dacht ze aan Don. Het had hem niets kunnen schelen wat het was. ‘Als alles er maar op en aan zit, schat,’ had hij gezegd, terwijl hij op haar bolle buik klopte, ‘vind ik het best.’ En dat was zo geweest. Hij had Rita aanbeden, en Rosie ongetwijfeld ook, als hij erbij was geweest toen ze werd geboren.

Natuurlijk zou Jimmy van zijn eigen kind houden, als hij eenmaal gewend was aan het idee dat hij vader werd. Ze moesten snel trouwen zodat het kind geen bastaard werd.

De volgende morgen liet Mavis Jimmy slapen en maakte de meisjes klaar voor school.

‘En meteen naar huis komen vandaag,’ beval ze Rita. ‘Heb je me gehoord, Riet? Je gaat niet naar je oma om haar lastig te vallen.’

‘Ja, mama,’ zei Rita. Ze was erg stillerjes. Ze had de vorige avond het bord kapot horen vallen en ze had gehoord hoe mama oom Jimmy de trap op had geslept. Ze was heel stil in bed blijven liggen en uiteindelijk in slaap gevallen. Maar ’s morgens herinnerde ze het zich allemaal en was ze bang. Ze was blij dat zij en Rosie naar school konden voor hij beneden kwam.

Even later duwde Jimmy de keukendeur open en gluurde naar binnen.

‘Wat hebben we voor ontbijt?’ vroeg hij bij wijze van begroeting.

‘Ik kan wat brood roosteren,’ opperde Mavis behoedzaam.

‘Dat is ook niet veel voor een man die aan het werk moet,’ mopperde hij en hij liet zich op een stoel zakken.

Mavis zette thee, schonk hem snel een kop in en legde toen wat boterhammen onder de grill. ‘Dus je hebt die baan gekregen?’ waagde ze te vragen.

‘Ja, natuurlijk. Dat zei ik toch toen ik gisteravond thuiskwam. Ik moet maandag beginnen.’

Dat had hij niet gezegd, maar het had geen zin hem kwaad te maken nu hij in een redelijk humeur leek te zijn. Hij dronk zijn thee en keek hoe ze de boterhammen op een bord liet glijden. Hij pakte de margarine, smeerde een laag op het brood en nam een grote hap.

Mijn laatste margarine, dacht Mavis bitter. *Volgende week kunnen we pas nieuwe kopen.*

‘Ik heb je bonnenboekje nodig,’ zei ze terwijl hij de laatste restjes margarine op zijn tweede boterham smeerde. ‘Anders red ik het niet meer.’

Jimmy haalde zijn schouders op. ‘Ik ben toch niet altijd hier.’

‘Wel zo vaak dat ik je bonnen nodig heb,’ zei ze, verbaasd over haar eigen overmoed. ‘Ik kan de meisjes geen honger laten lijden, Jimmy, en nu, in mijn toestand...’ Ze maakte haar zin niet af en wachtte.

Hij keek op. ‘Jouw toestand? O ja, nu weet ik het weer. Je bent zwanger.’

‘Het is jouw baby, Jimmy,’ zei ze. ‘Onze baby. Ik krijg onze baby.’

Jimmy zweeg.

‘Jimmy,’ zei ze nog eens. ‘We krijgen een baby. Je wordt vader.’

‘Ik heb je gehoord,’ gromde Jimmy. ‘Wat verwacht je nou van mij? Dat ik een rondedansje maak? Hoe weet ik dat het van mij is?’

‘O, Jimmy, natuurlijk is het van jou. Van wie anders? Je bent de enige man met wie ik... met wie ik ben geweest... sinds Dons dood.’

‘Dat zeg jij.’

Tranen sprongen in Mavis’ ogen. ‘Je weet best dat het zo is, Jimmy. Je weet dat je de enige man bent in mijn leven.’

‘Als jij het zegt.’

‘Ja, dat zeg ik. Het is onze baby, het wordt eind juni geboren, een zomerbaby.’

‘Nou ja, als het van mij is, is het van mij,’ zei Jimmy met tegenzin.

‘Het is van jou... maar Jimmy, ik zou niet willen... ik bedoel, het hoort wel... we moeten overwegen -’

‘Tering, mens, zeg wat je te zeggen hebt.’

Mavis haalde diep adem. ‘Ik wil niet dat het een bastaard wordt, Jimmy.’

Toen hij niets zei, raapte ze al haar moed bij elkaar en ging verder: ‘Ik wil dat we trouwen, Jimmy. Voor het geboren wordt. Dat wil ik.’

‘Trouwen?’ Jimmy klonk ongelovig. ‘Trouwen?’

‘Ik wil geen buitenechtelijk kind, Jimmy.’

‘Trouwen,’ zei hij nog eens, alsof hij het woord proefde.

Ze wachtte in de wetenschap dat als ze nu iets verkeerd zei, hij zou weigeren en zou vertrekken.

Ten slotte zei hij: 'Ik zal erover denken. Het is een grote stap. Trouwen.' Hij keek naar haar. 'Als wij trouwen en ik hier kom wonen, moeten de meisjes weg. Ik heb al eerder gezegd dat ik niks te maken wil hebben met de koters van een ander.'

'Hoe bedoel je, "moeten de meisjes weg"? Het zijn mijn dochters. Waarom moeten ze weg? Waar moeten ze heen? Ze horen bij mij! Dit is hun huis!'

Jimmy haalde zijn schouders op en stond op. 'Als dit hun huis is, wordt het het mijne niet,' zei hij. 'Jij mag kiezen, Mav. Als je wilt dat ik je steun, met je trouw en je fatsoenlijk maak, nou, dan zal ik dat doen, maar ik wil niets te maken hebben met andermans koters. Snap je? Zoek maar een andere plek voor ze.' Hij pakte zijn jas, trok hem aan en liep naar de deur. Hij keek over zijn schouder en zei: 'Jouw keus, Mav. Ik verander niet van gedachten.' Met die woorden sloot hij de deur achter zich.

Mavis staarde hem peinzend na. Wat bedoelde hij, dat de meisjes weg moesten? Het waren haar dochters en ze hoorden bij haar. Ze dacht aan Rita en Rosie zoals ze vanmorgen vertrokken waren naar school. Rosie die haar hand vol vertrouwen in die van Rita legde terwijl ze over het trottoir liepen. Rita was het probleem. Riet kon lastig zijn, vooral de laatste tijd. Ze was chagrijnig geworden, niet meer het zonnige kind van vroeger. Riet ergerde Jimmy door niet te doen wat haar gezegd werd. Het was Rita's schuld dat Jimmy haar niet mocht. Ze was koppig en onbeschoft en het zou niet lang duren voor Rosie haar na ging doen. Ze had Rita altijd nagedaan. Maar Rosie was lief. Ze leek heel erg op Don.

Mavis had al een hele poos niet meer aan Don gedacht. Ze stond op en liep naar de la waarin ze de foto van Don had gestopt. Jimmy had hem 'per ongeluk' van de plank gestoten en Mavis had de hint begrepen en hem in een la gelegd. Nu haalde ze hem tevoorschijn en ze keek naar Don. Hij glimlachte naar haar zoals hij altijd had gedaan,

net zo vol van vertrouwen als Rosie. Hij vertrouwde haar hun kinderen toe. Ze keek lang naar zijn gezicht. Hij zou het haar nooit vergeven als ze niet goed voor zijn dochters zorgde. Maar hij was er niet om haar te vergeven, of wel soms? Hij was verdwenen, ontploft, tot as vergaan ergens boven Duitsland. Hij was niet teruggekomen en had haar achtergelaten om de meisjes in haar eentje op te voeden. Nu had ze de kans een nieuw leven te beginnen met een nieuwe man. Dat zou Don haar toch niet misgunnen? Natuurlijk zou hij zeggen: 'Doen, meisje. Zorg dat je gelukkig wordt, liefjie. Doe het maar.' Hij noemde haar liefjie. Ze knipperde de tranen weg die in haar ogen opwelden. Ze moest sterk blijven. Don was er niet meer, zou er nooit meer zijn en zij moest verder met haar leven. Ze moest aan de nieuwe baby denken. Ze moest voor de nieuwe baby zorgen. Ze kon niet toestaan dat het een buitenechtelijk kind werd.

Vandaag hoefde Mavis niet schoon te maken bij mevrouw Robinson en toen ze door het park naar de kruidenier liep, ging ze op een bankje zitten en keek naar een stel jonge eendjes dat achter hun moeder aan het water in duikelden. Mavis glimlachte toen er eentje de verkeerde kant op zwom. Moeder eend maakte zich niet druk; ze zwom gewoon door en liet het verdwaalde eendje luid piepend achter.

Geen goede moeder, dacht Mavis, maar toen verdween haar glimlach. *Ik ben ook geen goede moeder. Ik wil deze nieuwe baby en Jimmy liever dan mijn dochters.* Terwijl ze deze vreselijke gedachte probeerde te verdringen, te vernietigen voor ze post kon vatten, wist ze als bij toverslag dat het waar was. Hoe ze haar ook probeerde weg te duwen, ze bleef zich aan haar opdringen. Ze had een man nodig, ze wilde de baby, en Rita en Rosie verhinderden dat.

Nee, ze schudde haar hoofd om de gedachte te verjagen, nee, natuurlijk was dat niet waar. Jimmy meende het natuurlijk niet. Ze kon hem wel op andere gedachten brengen en de meisjes zouden eraan wennen dat ze een stiefvader hadden en een klein broertje of zusje.

Ze verliet de rust en vrede van het park en liep naar kruidenier Bailies. Ze stond net voor de deur toen haar moeder naar buiten kwam met haar boodschappentas.

‘Hallo, mam,’ zei ze.

‘Mavis.’ Lily bekeek haar dochter aandachtig. ‘Gaat het wel goed, lieverd? Je ziet een beetje pips.’

‘Prima, mam, gewoon een beetje moe, je weet hoeveel het van me vergt.’

Lily knikte meelevend. ‘Ja, daar had ik ook last van. Wil je een kopje thee? Je ziet eruit of je daar wel aan toe bent.’

Mavis wilde al weigeren, maar toen bedacht ze zich. ‘Ja, graag,’ zei ze. ‘Lekker.’

Ze lieten de winkel achter zich en liepen de twee straten naar Hampton Street. Binnen zette Lily het water op.

Mavis ging op een keukenstoel zitten en keek toe terwijl haar moeder de boodschappen opruimde. Ze zei niets. Mavis voelde zich veilig in de keuken van haar jeugd, in de stilte die haar omgaf.

Lily kletste niet en stelde geen lastige vragen. Ze borg gewoon de boodschappen op, zette kopjes op tafel en zette thee. Ze schonk in en wachtte.

‘Ik heb het hem gisteravond verteld,’ zei Mavis en ze doorbrak daarmee de stilte. ‘Van de baby.’

‘En?’

Mavis haalde haar schouders op. ‘Hij vond het best.’ Ze dronk haar thee. Ze voelde dat haar moeder naar haar keek en ging verder: ‘Hij was natuurlijk een beetje verbaasd, maar hij vind het leuk om vader te worden.’ Ze keek Lily aan. ‘We gaan trouwen... voor de baby, snap je?’

‘Wil je met hem trouwen?’ vroeg haar moeder. ‘Wil je echt met hem trouwen? Jimmy, die je slaat?’

‘Dat is maar één keer gebeurd,’ sprong Mavis in de verdediging, ‘en hij had er erg spijt van. Het kwam omdat hij wat gedronken had. Het zal niet meer gebeuren.’

‘Tot hij weer eens wat drinkt,’ zei Lily droog. ‘En de meisjes? Hoe zit het met Rita en Rosie? Wat vinden die ervan?’

‘Ze weten het nog niet, maar dat komt wel goed.’

‘Je weet dat ze bang zijn voor Jimmy.’

‘Ja, dat zeg jij steeds,’ snauwde Mavis, ‘maar ze wennen er wel aan.’

Ze zullen wel moeten.’ Haar toon werd wat milder toen ze eraan toevoegde: ‘Ze zullen het leuk vinden dat er een baby komt, een klein broertje of zusje.’

‘En wanneer ga je dan trouwen?’ Lily wist dat het geen zin had nu op de meisjes door te gaan. Mavis had haar beslissing genomen. Misschien over een paar dagen...

Die avond kwam Jimmy naar het huis met een koffer. Hij zette die onder aan de trap en duwde de keukendeur open.

De kinderen zaten aan tafel te eten en ze vielen stil en keken hem met grote ogen aan.

Hij stak een hand in zijn zak en gooide een bonnenboekje op tafel. ‘Zo,’ zei hij. ‘Misschien dat ik nu wat fatsoenlijks te eten krijg. Ik ga mijn spullen naar boven brengen.’ Hij liep naar de deur en voegde eraan toe: ‘Maar dan komt de huur op mijn naam te staan. Ja?’ Hij pakte zijn koffer en marcheerde naar boven, naar Mavis’ slaapkamer.

‘Komt oom Jimmy hier wonen?’ vroeg Rosie.

‘Ja,’ zei Mavis. ‘Hij wordt jullie nieuwe papa.’

‘Ik wil geen nieuwe papa,’ riep Rita, die opsprong van haar stoel. ‘Ik wil hem niet. Ik vind oom Jimmy niet aardig. Hij is vreselijk.’

‘Genoeg, jongedame,’ snauwde haar moeder. ‘Hij komt hier wonen en dat is dat.’ Mavis stak haar arm uit en rammelde Rita door elkaar. ‘En ik stel voor dat jij je brutale mond dichthoudt.’

‘Waarom komt hij in ons huis?’ vroeg Rosie.

‘Omdat we een gezin willen worden,’ antwoordde Mavis. ‘Je leert nog wel van hem houden, net als ik.’

‘Ik niet,’ zei Rita. ‘Ik zal niet van hem houden. Hij houdt niet van mij.’

‘Nee, hij houdt zeker niet van jou als je zo praat,’ zei Mavis. ‘Eet nu je bord leeg en ga buiten spelen.’

Rita propte het laatste stuk brood in haar mond en ging zonder nog een woord te zeggen naar buiten.

‘Mag ik ook buiten spelen?’ vroeg Rosie, die zich van haar stoel liet glijden.

‘Nog eventjes,’ stemde Mavis toe en Rosie rende naar buiten, naar haar zusje dat al op straat was.

Mavis was blij dat ze weg waren. Ze wilde hen uit de buurt hebben wanneer Jimmy naar beneden kwam. Ze hoorde hem in de slaapkamer en vroeg zich af wat hij deed, maar toen ze opstond om te gaan kijken, kwam hij de trap al af.

‘Ik ga weg,’ zei hij toen ze elkaar tegenkwamen in de gang.

‘En je eten dan?’ vroeg ze toen hij de voordeur opendeed.

‘Ik eet wel als ik terug ben.’

Zodra hij weg was, ging ze boven kijken. De deur van de kledingkast stond open en de helft van haar kleren was eruit gehaald en op bed gegooid. Zijn kleren zaten nog in de koffer, maar Mavis begreep dat het de bedoeling was dat zij die voor hem ophing op de plek die hij had gecreëerd. Ze ging aan de slag en sorteerde alles zo, dat naast haar schamele beetje kleding ruimte kwam voor de zijne.

Terwijl ze boven aan het werk was, kwam Rita binnen. Ze had Jimmy zien weggaan toen zij en Maggie probeerden Rosie te leren hinkelen.

‘Ik ben zo terug,’ had ze gezegd, en ze had Rosie bij Maggie achtergelaten en was naar huis gerend. Ze hoorde haar moeder boven en glipte de keuken in. Snel opende ze de la van de kast en daar lag hij. Haar vader lachte naar haar door het gebroken glas. Ze had de foto een paar dagen geleden ontdekt toen ze een pen zocht. Snel maakte Rita de lijst open en liet haar vader eruit glijden. Ze moest hem ergens verstoppen. Ze hoorde haar moeder boven en durfde hem niet naar haar slaapkamer te brengen. In de hal was geen verstopplek, dus opende ze de deur naar de voorkamer. Die kamer gebruikten ze nooit, nou ja, alleen met Kerstmis als oma kwam, dus daar zou hij niet gevonden worden. Ze pakte een kussen uit de stoel die van haar vader was geweest en stopte de foto in de overtrek. Toen legde ze het kussen terug en glipte weer naar buiten. Nu was papa veilig. Ze wilde geen andere vader; haar eigen vader zou altijd haar vader blijven. Als oom Jimmy bij hen kwam wonen, nou ja, dat moest hij dan maar doen, maar haar vader zou hij nooit, maar dan ook nooit worden.

Een paar weken later werd er hard op de voordeur gebonkt en toen ze opendeed zag Mavis tot haar verbazing haar moeder op de stoep staan.

‘Hoe komt dat kind aan die snee in haar voorhoofd?’ vroeg Lily op hoge toon. ‘Waarom heeft Riet een blauw oog?’

‘Ze... ze is gisteren van haar kruk gevallen,’ stamelde Mavis. ‘Ze is met haar gezicht tegen het fornuis gevallen.’

‘Met haar gezicht tegen het fornuis gevallen,’ schamperde Lily. ‘Ik geloof je niet. Er zit veel meer achter.’

‘Ze is van haar kruk gevallen –’ begon Mavis weer.

‘Eraf geslagen, denk ik,’ concludeerde Lily. ‘Door die Jimmy, wil ik wedden. Hij zou hier niet in huis moeten zijn, Mavis. Dat heb ik al eens gezegd. Hij deugt niet. Hij slaat jou –’

‘Nee! Nee, mam!’ barstte Mavis uit. ‘Wie zegt dat? Heeft Rita –’

‘Hij slaat jou,’ ging Lily onverstoorbaar verder, ‘en hij slaat de kinderen, en wat jij ook zegt, daar houdt hij niet mee op. Dat slag mannen blijft daarmee doorgaan.’

‘Mam, zo is het niet. Riet is van haar kruk gevallen. Je kent haar toch. Ze zat te wiebelen... ze zit altijd te wiebelen, je weet hoe ze is. En toen viel ze, op haar gezicht, het arme schaap.’ Mavis keek haar moeder uitdagend aan, wachtend of ze haar zou tegenspreken, en Lily leek iets minder overtuigd.

‘Dat zei ze –’ begon Lily.

‘Omdat dat is gebeurd, mam. Kwam je haar onderweg naar school tegen?’

‘Ja, ze gingen net naar binnen.’

‘Hoor eens, mam. Ik stond op het punt om weg te gaan. Ik moet over twintig minuten bij mevrouw Robinson zijn. Loop anders mee naar de bushalte. Ik moet nu echt gaan, anders kom ik te laat.’ Ze duwde haar moeder naar de deur en Lily liet zich het huis uit werken, de straat op. Mavis deed de deur achter zich dicht, pakte haar moeder resoluut bij de arm en liep in de richting van de bushalte.

‘Het spijt me, mam,’ zei ze, ‘maar ik mag niet te laat komen. Het schoonmaken kost me tegenwoordig toch al meer tijd en ik wil niet

dat mevrouw Robinson me ontslaat. Ik wilde al naar je toe komen wanneer ik klaar was. Jimmy gaat vandaag naar het stadhuis om de papieren voor de bruiloft in orde te maken. Je moet je naam drie weken op een lijst zetten of zo... ik weet het niet precies, maar Jimmy weet het wel en hij gaat er in zijn pauze heen.'

'Wil je echt met hem trouwen, Mavis?' vroeg Lily en ze probeerde langzamer te gaan lopen. Ze wilde Mavis spreken, dingen met haar uitpraten, maar ze wist dat de straat daar niet de juiste plek voor was.

'Ja, dat wil ik,' zei Mavis vastbesloten. 'Hij wordt een geweldige vader.'

'O, Mavis, je weet -'

'Sorry, mam, daar is mijn bus.' Mavis stak haar hand op om de bus te laten stoppen en stapte in zodra hij stilstond. Ze draaide zich om en keek haar moeder aan. 'Ik kom morgen bij je, mam. Om je de trouwdatum door te geven en zo.'

De bus trok op en Mavis ging zitten en zwaaide door het raam naar haar moeder.

Lily keek haar met een onheilspellend gevoel na. Ze was er niet van overtuigd dat Rita werkelijk van haar kruk was gevallen. Nee, daar had Jimmy Randall iets mee te maken. Jimmy Randall deugde niet, voor geen meter.

Van Diney Costeloe verschenen:

De verloren kinderen
Het meisje zonder naam
Familie op de vlucht
De verloren vader

Eerste druk december 2017

Negentiende druk, achtste in deze uitgave, juli 2020

Oorspronkelijke titel *The Throwaway Children*

Oorspronkelijke uitgever Head of Zeus Ltd., UK

Copyright © 2015 Diney Costeloe

The moral right of Diney Costeloe to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2017, 2018 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Kris Eikelenboom

Omslagontwerp Baqup, op basis van de uitgave van Head of Zeus

Omslagillustratie: kinderen © Getty Images/Daily Herald Archive/Contributor

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 9789026147524

ISBN e-book 9789026140631

ISBN luisterboek 9789026147678

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.